

★
**ХАЙ ЖИВУТЬ
 РАДЯНСЬКІ
 ЗБРОЙНІ
 СИЛИ!**
 ★

**ВЕЧІР
 ВИБОРЦІВ**

ОВІЯНІ СЛОВОЮ

ЩОРІЧНО 23 лютого радянські люди, громадяни соціалістичних держав, мільйони наших зарубіжних друзів, все прогресивне людство відзначають день народження Радянських Збройних Сил, овіяних славою перемог. Це одна з найяскравіших і хвилюючих дат в історії нашої Батьківщини, в історії боротьби трудящих всього світу за своє звільнення.

В. І. Ленін, ініціатор створення Червоної Армії і Військово-Морського Флоту, справедливо бачив в них могутню опору Радянської держави в боротьбі проти внутрішніх і зовнішніх ворогів.

На полях громадянської війни, в жорстоких битвах з численними, добре навченими, озброєними й оснащеними арміями білогвардійців та іноземних інтервентів Радянські Збройні Сили продемонстрували свої неперевершені бойові та морально-політичні якості. Комуністична партія сміливо висувала на найвідповідальніші посади у військах тих, хто виявив політичну свідомість, революційну стійкість і вміння керувати військами. В. І. Ленін направляв в армію кращі партійні кадри.

В роки громадянської війни партією була випестувана ціла когорта талановитих, відданих народowi радянських воєначальників, таких, як М. В. Фрунзе, А. І. Єгоров, М. М. Тухачевський, С. С. Каменев, В. К. Блюхер, І. Е. Якір, А. С. Бубнов, П. Е. Дибенко, Я. Б. Гамарник, І. П. Уборевич та інші. Тоді ж при безпосередній участі перерахованих та багатьох інших воєначальників, в результаті колективної самовідданої роботи мільйонів червоних бійців були закладені основи організаційної будови нашої армії, її тактики і оперативного мистецтва.

Перемога над білогвардійцями та інтервентами була дуже яскравим прикладом історичної творчості народних мас, керованих партією.

В роки мирного розвитку в нашій армії впроваджувались передові для свого часу тактичні й оперативні принципи, роди військ та види збройних сил розвивались у відповідності з вимогами, що змінювались. Багато оперативних стратегічних і організаційних ідей, народжених в штабах і військах Червоної Армії, з'явилися на світ значно раніше, ніж в збройних си-

ПЕРЕМОГ

лах великих капіталістичних країн. Завдяки цьому закінчились ганебним провалом всі намагання агресорів багнетом прощупати могутність соціалістичної держави в міжвоєнний період.

Нинішній, 1965 рік проходить під знаком славного ювілею: мина двадцятиріччя з часу переможного завершення Великої Вітчизняної війни та другої світової війни в цілому, в ході якої були вщент розгромлені німецький фашизм і японський милітаризм.

Війна, що минула, була годинами жорстоких випробувань для всього радянського народу та його Збройних Сил.

Ворог, який віроломно напав на першу в світі соціалістичну державу, майстерно використав помилки в підготовці країни до оборони зв'язані з пануванням культу особи Сталіна. В результаті фашистські війська з перших днів війни озвіріло рвалися вперед, примушуючи Радянську Армію відступити в глибину країни.

В цих важких умовах Комуністична партія підняла весь народ на відсіч ворогові. КПРС забезпечила мобілізацію всіх наших сил і можливостей, надихнула радянських воїнів на самовіддану боротьбу проти фашистських загарбників. Сотні тисяч комуністів боролися на найвідповідальніших ділянках фронту, показуючи особистий приклад доблесті й самопожертвування в ім'я Батьківщини.

Радянські воїни відчували міцну підтримку нашого народу який жив одними думками з ними й самовіддано боролися з ворогом. В жорстоких боях під ударами Збройних Сил СРСР був повалений фашизм. Перемога у Великій Вітчизняній війні стала вінцем ратного подвигу армії країни Рад.

Підсумки війни з незаперечною ясністю продемонстрували невідганність законів історії, показали, що в світі немає сил, які змогли б зупинити поступальний розвиток людського суспільства до соціалізму та комунізму.

Але перемога антигітлерівської коаліції в другій світовій війні не означає крах всіх реакційних сил. Зберегла небезпека нових намагань імперіалізму силою зброї по-

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ! РІК ВИДАННЯ XXXI

За наукові КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
 Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 6 (816).

23 лютого 1965 р.

Ціна 2 коп.

ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

В кінці першого семестру повернулись з виробничої практики студенти фізичного та механо-математичного факультетів.

Виробнича практика фізиків проходила в Інституті хімічної фізики АН СРСР (Москва), а також в його філіалі в Підмосков'ї, в Інституті металокераміки АН УРСР (Київ), в Кримській та Абастуманській астрономічних обсерваторіях та інших центрах.

Студенти брали безпосередню участь у виконанні важливих наукових робіт, познайомилися з новими приладами, брали участь в розробці методик і схем дослідження процесів горіння. Ряд практикантів набули відповідних кваліфікацій, здавши випробовування на розряд.

Математики-обчислювачі проходили виробничу практику в обчислювальному центрі ОІЯД (Дубна), в Інституті кібернетики (Київ) та в інших містах. Ці бази оснащені сучасними швидкодіючими обчислювальними машинами, а також мають висококваліфіковані кадри.

Під час практик студенти продовжували навчання заочно. Кафедри підтримували постійний зв'язок з студентами шляхом обміну інформацією про хід проходження практики. Вони продовжували працювати також над своїми дипломними роботами, вивчали спецкурси, автоматизацію програмування і т. д.

Крім цього, студенти брали активну участь в громадському житті установ. Зокрема, в роботі народних дружин, допомагали редколегії у випуску стінгазет.

Захист звітів по виробничій практиці свідчить про високий рівень її проведення. Роботи студентів оцінені на «відмінно» та «добре».

Зараз студенти працюють над завершенням дипломних робіт.

вернути назад колесо історії. Тому наша партія після Великої Вітчизняної війни не шкодує сил для дальшого зміцнення обороноздатності соціалістичної Батьківщини. Збройні Сили СРСР за післявоєнний період пережили справжню революцію. Завдяки невтомній праці всього нашого народу, Радянська Армія і Військово-Морський Флот оснащені найсучаснішою ракетно-ядерною зброєю. Вона знаходиться в надійних руках всебічно підготовлених воїнів.

В розквіті сил зустрічають Ра-

дянська Армія і Військово-Морський Флот свою славну роковину. Всі воїни — від солдата до маршала — горді тим, що їм довірена охорона творчої праці народу, який буде комунізм.

Наш народ, народи всіх соціалістичних країн, прогресивне людство можуть бути впевнені, що в годину випробувань у радянських воїнів не здригнеться рука: агресори одержать жорстоку й нешпівну відсіч, якщо наслідяться напасти на нашу Батьківщину та братські країни соціалізму.

НА АГІТПУНКТІ виборчої дільниці № 56 (вул. Петра Великого, 2) в той день було людно. Сюди на вечір запитань і відповідей по радянському законодавству прийшли й люди похилого віку, й молоді виборці.

З великою увагою учасники вечора слухали повідомлення доповідного правознавця, доцента юридичного факультету університету В. Олівського про пенсійне законодавство.

Грунтовні відповіді на численні запитання виборців з житлового та сімейного права дав старший викладач юридичного факультету Л. Васильченко.

В цьому вечорі запитань і відповідей взяли також участь викладачі юридичного факультету тт. Розенков і Пахомова.

На заключення для виборців демонструвався кінофільм «Ленін в Жовтні».

ПРО СУЧАСНИЙ МОМЕНТ

ЧЕРВОНИЙ куток гуртожитку № 2 по вулиці Островідова не міг вмістити всіх, хто прийшов сюди на бесіду доцента Я. Штернштейна про сучасний момент.

Уважно слухали студенти розповідь про все міцніючу єдність світового комуністичного руху, про зростаючий національно-визвольний рух, про вплив країни соціалізму на хід світового історичного процесу.

Бесіда викликала у студентів великий інтерес до проблем міжнародного становища Радянського Союзу.

В. ШЛАПАК,
 студент I курсу фізичного факультету.

В НОВИХ УМОВАХ

В сучасних умовах особливо великого значення набуло практичне володіння іноземними мовами, яке допоможе повніше використати досягнення зарубіжної науки, техніки й культури. Це потребує нової методики в викладанні іноземних мов, яка була б спрямована на практичне оволодіння розмовною мовою.

В докорінній перебудові методики навчання іноземним мовам особливо велику роль відіграють технічні засоби, яким, на превеликий жаль, на нашому факультеті досі приділялось дуже мало уваги.

Починаючи з кінця минулого навчального року, ректор університету затвердив значні асигнування на придбання магніфонів для обладнання лабораторії усної мови. Перша черга лабораторії — клас на 36 місць — вже працює. В цьому класі-лабораторії студенти різних курсів і відділень можуть одночасно слухати шість програм, інакше кажучи, одночасно працювати над шістьма вправами, слухати вправи на різних мовах, не заважаючи один одному.

Робота в цьому класі ведеться з самого початку навчального року. Слухання зразкових записів допомагає студентам оволодіти інтонацією, вимовою в значно коротші строки, докладаючи менших зусиль, дає можливість розвивати та закріплювати навички слухання та сприймання іноземної мови в потрібному темпі.

В найближчий час на факультеті буде споруджений та обладнаний клас для самостійної роботи студентів. Експериментальні майстерні університету виготовляють для цього класу звукоізолювані напівкабіни, інженери та техніки факультету працюють над перебудовою магніфона «Комета» на двосмушний.

В процесі навчання іноземної мови завжди використовувалася велика кількість засобів наочності — картини, таблиці, схеми. На лекціях це завжди давало добрі результати, але ускладнювалося їх підбором та обмежувалося часом, який витрачався на заміну таблиць, підвищення їх до дошки та інш. На багато підвищилася, якщо можна так сказати, «продуктивність» використання засобів наочності при допомозі фільмоскопів та сучасних апаратів «ЛЕТІ» з дистанційним керуванням. Викладач встигає за 45 хвилин роботи з апаратом «ЛЕТІ» показати студентам один-два діяльми по 25—30 кадрів кожний.

Успішність використання діяльми в значній мірі залежить від їх якості та ступеня придатності. Раніше на факультеті використовувалися лише серійні тематичні діяльми мало придатні для навчання в вузі. Сьогодні на факультеті створена кінофотолабораторія, яка успішно налагоджує випуск спеціальних учбових діяль-

мів на замовлення викладачів кафедр факультету.

Після освоєння техніки розробки та створення діяльми лабораторія приступить до розробки та створення учбових кінофільмів, залучивши до цієї роботи викладачів та студентів.

Робота над сценарієм, розучування ролей та їх виконання, озвучення фільму з допомогою синхронізатора та магніфона іноземною мовою — важливий вид позааудиторної роботи над оволодінням розмовною іноземною мовою.

На факультеті провадиться й інша робота по удосконаленню методики навчання.

В. СОЛОМОНОВ,
заступник декана факультету іноземних мов.

СЛІДАМИ НАШИХ ВИСТУПІВ

ФАКТИ ПІДТВЕРДИЛИСЬ

На спільному засіданні партійного й комсомольського бюро механо-математичного факультету була обговорена стаття «На горді бузина...», надрукована в газеті «За наукові кадри» 24 грудня 1964 року.

Факти підтвердились. Стаття, в основному, правильно висвітлила стан комсомольської роботи на факультеті.

Стінгазета «Радянський математик» (відповідальна член бюро КСМ механо-математичного факультету Б. Калинин) дійсно виходила не регулярно. В газеті мало вміщувалось критичних матеріалів, які були б спрямовані на зміцнення трудової дисципліни та підвищення успішності.

Вжито заходів. Склад редколегії оновлено.

Студенти Н. Гракова і В. Конаков та інші відчислені з університету за академічну неуспішність.

В зв'язку з початком другого семестру проведено збори про підсумки сесії і завдання на семестр.

Накреслено заходи по покращенню комсомольської роботи на факультеті.

К. НОРКІН,
секретар партбюро.

В. КОЛЕСНИК,
секретар КСМ бюро.

В ПАРТКОМІ ОДУ

В ІДБУЛОСЬ засідання партійного комітету, на якому були розглянуті актуальні питання в житті університетського колективу: про роботу агітпунктів в університеті, про стан і завдання політичної освіти в другому семестрі 1965 року, про роботу народної дружини та ін.

Партком відзначив, що агітпункти й агітколективи університету своєчасно розгорнули роботу. Проведено ряд заходів. Серед них — зустрічі виборців з депутатами, вечори запитань і відповідей, організовано постійні консультації юристів в агітпунктах, проводяться семінари агітаторів, бесіди з виборцями в будинках.

Однак, в роботі агітпунктів і агітаторів є і недоліки, які необхідно негайно ліквідувати. В зв'язку з цим партком прийняв конкретну постанову.

По питанню про стан і завдання політосвіти в університеті партком прийняв рішення, в якому підкреслює необхідність зосередити основну увагу на вивченні актуальних проблем будівництва комунізму та міжнародного комуністичного руху й на своєчасне завершення навчальної програми.

Партком зобов'язав кафедру філософії надавати якомога більшу допомогу парторганізаціям факультетів у вивченні методологічних проблем науки. В постанові також говориться про необхідність посилити контроль за ідейним змістом і організацією політичної освіти, домогтися підвищення дієвості її у всіх ланках наукової, навчальної і політико-виховної роботи.

Питання про роботу народної дружини університету викликало гаряче обговорення на парткомі. Тут відмічалося, що університетська народна дружина в останній час послабила свою діяльність.

Ряд партійних організацій самоусунулись від керівництва роботою дружини. До цього часу не створена дружина в ректораті. В 1964 році були зриви чергувань при штабі ДНД Центрального району з боку механо-математичного, географічного та історичного факультетів.

Недостатньо уваги приділяють роботі дружини комсомольські та профспілкові організації.

Партком прийняв розгорнуте рішення, спрямоване на корінне покращення роботи народної добровільної дружини університету. Затверджено штаб народної добровільної дружини університету, в який введені представники юридичного факультету, деканатів, кафедр, громадських організацій.

Партком зобов'язав секретарів партбюро факультетів і парторганізацій провести роботу по зміцненню дружини, звернувши особливу увагу на залучення до дружини викладачів і співробітників. Штабу ДНД університету запропоновано провести ряд заходів по покращенню діяльності дружин.

Партком вказав секретарю партбюро механо-математичного факультету тов. К. Норкіну на незадовільне керівництво з боку партбюро роботою дружини, запропонував ректору університету розглянути питання про незадовільне керівництво дружиною деканатом механо-математичного факультету (декан В. Кононов, заступник декана — Ю. Шмандін)

НА ЗНІМКУ: студентки I курсу хімічного факультету Бедило та Соловйова на заняттях в лабораторії неорганічної хімії.

ПО ТУ СТОРОНУ ЛЕГЕНДИ

Это был убежденный фашист и, несмотря на свою молодость, человек абсолютно испорченный, конченый. Он без конца хвастался передо мной, сколько он уничтожил русских, как он над ними издевался и особенно отвратительны были его рассказы о женщинах, которых он пытал. Слушая его гнусные исповеди, я вырабатывал в себе выдержку, умение сдерживать гнев, направлять свою ненависть по нужному руслу. Естественным было желание смазать этого негодяя по морде, но такая выходка ничего бы не дала: сложнее было соблюдать спокойствие и делать вид, что ничему не удивляешься, что все в порядке вещей.

Бауэр был моим сверстником, одноклассником, и я, конечно, испытывал к нему особое любопытство. Мне представилась редкая возможность сравнить две системы духовного воспитания людей, два, что ли, мира.

Бауэр ко мне очень привязался. Никаких подозрений я в нем не вызывал и не от того, что он был слишком доверчив, а я — обладал каким-то сверхталантом перевоплощения. Просто ему и в голову не могло прийти, что русский человек способен проникнуть в психологию немца, да и согласно расовой теории немца вообще нельзя спутать ни с кем — его сразу можно отличить: от него исходит особый арийский дух, особое сияние.

Эта фашистская ограниченность впоследствии не раз меня выручала. При всей своей подозрительности и системе сыска гестаповцы часто проявляли ротозейство из-за недооценки наших возможностей проникать в их замыслы и путать им карты...

Начальство согласилось, что роль Бауэра будет для меня, пожалуй, самой подходящей.

В последний вечер я написал письма — домой, родителям и сестре. Но слова с трудом шли в го-

лову: я уже целиком погрузился в свою «легенду»...

В штабе 6-й армии у генерала Холдта меня приняли хотя и вежливо, но очень придиричиво. Спрашивали, где мое личное дело, трижды заставляли писать автобиографию. Тут я с искренней благодарностью вспомнил свою школьную учительницу, да и она бы поставила мне за это сочинение «пятерку». Наконец после тысяч всяких формальностей меня направили за назначением к начальнику контрразведки — комиссару Майснеру.

Не скрою, что я с волнением подходил к семизэтажному зданию на 2-й линии города Донецка, где помещалось гестапо.

Предъявил дежурному свой документ, доложил. Он, видимо, был уже предупрежден по телефону из штаба и радушно сказал мне:

— Добро пожаловать!.. Прошу вас подняться на второй этаж, в кабинет № 216 — там вас ждут.

До первого решительного испытания оставались считанные минуты. Поднимаясь по лестнице, я вновь и вновь вспоминал все добрые советы, инструкции — сейчас я вскину руку в фашистском приветствии, доложу и, когда меня спросят, начну рассказывать о том, как провел на родине отпуск, что ишу свою часть.

Дверь в кабинет была распахнута настезь, я остановился на пороге и увидел...

Вот что я увидел: на ящике со льдом и опилками лежал человек. Кожа на его спине была содрана, он стонал. Из боковой двери в комнату вошел гестаповец и, не обращая на меня никакого внимания, стал втыкать этому человеку в суставы ног шомпола с зазубринами, человек громко закричал.

Не знаю, как повел бы себя на моем месте Георг Бауэр, но мне в эту минуту стало страшновато. Забыв обо всех инструкциях, я чуть было не пустился бежать и мог провалить все дело. И тогда — понимаете — я себе приказал быть Бауэром, я Агапова просто от себя прогнал, оттолкнул и мне сразу

стало легче, словно я избавился от кого-то, кто мне мешал. С тех пор я с самим собой, т. е. с Агаповым, «встречался» только по утрам, перед тем как покинуть задание на день, и поздно вечером, когда, ложась спать, мысленно подводил итоги дня.

Итак, я был Бауэром, Георгом Бауэром и больше никем, и, войдя в комнату, прицелился каблучками и даже несколько разочарованно произнес свое «хайль», потому что гестаповец, который пытал человека, был в том же звании, что и я, следовательно, проявлять особое рвение было как бы ни к чему, а к такого рода сценам, как эта пытка, Бауэр, слава богу привык.

В ту же минуту я услышал голоса:

— А! К нам прибыл новый сотрудник! Очень приятно!..

Я обернулся. За моей спиной стояли комиссары Майснер и Бранд со свитой.

Я представился им, и в том же кабинете, рассевшись на диванах и в креслах, мы стали беседовать.

СТОРІНКА ІСТОРІЇ

РІК 1865. На базі Рішельєвського ліцею відкривається Новоросійський університет з факультетами: історико-філологічним, фізико-математичним і юридичним. Історико-філологічний факультет мав три відділи — відділ історії, відділ слов'яно-російської філології та відділ класичної філології. І так було аж до встановлення радянської влади в Одесі.

Як відомо, після революції на Україні на базі університетів, в тому числі й нашому були організовані інститути народної освіти. Та з 1933 року і на Україні знову починають діяти університети.

Одеський державний університет відновив свою роботу з 1933 року. З цього часу відкривається нова сторінка в історії ОДУ. Замість

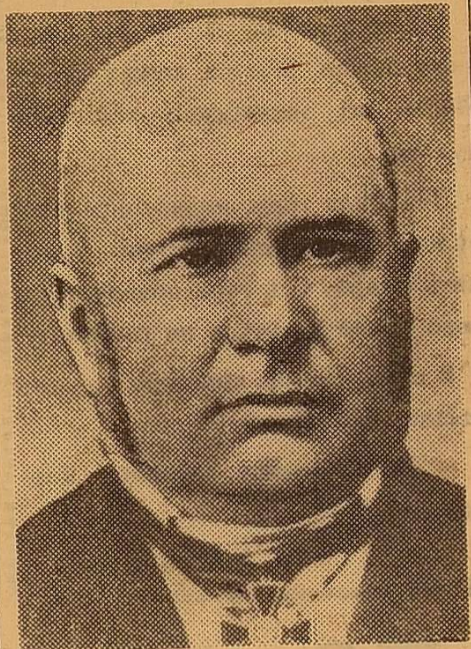
колишнього історико-філологічного факультету вже з 1937 р. організується два окремих факультети — історичний і філологічний з двома відділами — російської мови та літератури й української мови та літератури.

Отже, в 1941 р. перед початком Великої Вітчизняної війни філологічний факультет мав чотири курси, на яких навчалось близько 600 студентів.

22 червня! Війна! Багато студентів і викладачів філологічного факультету іде добровольцями до лав Радянської Армії, у винищувальні батальйони, народне ополчення. Більшість студентів-дівчат ідуть у колгоспи на збирання врожаю.

В середині липня 1941 р. стало відомо, що університет має евакуюватись до м. Бердянська. Евакуація відбувалась різними шляхами: морем, залізницею, пішки. На по

чатку серпня 1941 року близько п'ятисот співробітників, студентів зібралось у Бердянську. Там вияс

В. І. ГРИГОРОВИЧ
перший декан історико-філологічного факультету.

нилось, що університет у місті розміститись не може.

Думали переїхати до Луганська, але й там уже склались несприятливі умови. Уряд УРСР дав розпорядження розмістити університет у Краснодарському краї, в Майкопі. З кінця вересня 1941 року університет і розпочав новий рік у Майкопі. Тут, до речі, був зроблений перший випуск філологічного факультету.

Із викладачів, що працювали в цей час на філологічному факультеті, треба згадати тт. П. І. Збандуто, Б. О. Шайкевича, М. Г. Устенка, А. А. Москаленка, І. І. Цукерман, С. П. Дудкіна, Б. Я. Чаленко.

5 серпня 1942 року університет виїхав з Майкопа до м. Байрам-Алі Туркменської РСР, університет працював тут два навчальні роки, з жовтня 1942 до серпня 1944 року.

РОЗПОВІДІ ПРО ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

У Байрам-Алі було зроблено два випуски філологічного факультету. За ухвалою Уряду при багатьох кафедрах була організована аспірантура, зокрема при кафедрі російської і української літератури, російської і української мови.

У Байрам-Алі, крім згаданих вище викладачів, почали працювати на філологічному факультеті професори Д. Г. Елькін, Р. М. Волков, М. Ц. Беляев, доцент С. Я. Коган.

За роки Великої Вітчизняної війни філологічний факультет закінчило в декілька разів більше студентів, ніж за 52 роки його існування до революції.

Доцент **А. МОСКАЛЕНКО.**

У ПІСЛЯВОЄННИЙ ЧАС

З СТУДЕНТСЬКОЇ ЛАВИ

ПРИГАДУЄТЬСЯ, як на одній із славістичних конференцій, в Ужгороді, з доповіддю про український іменниковий наголос виступив учитель Новоукраїнської середньої школи на Кіровоградщині Віталій Складенко. Тема і зміст доповіді зацікавили присутніх.

Виступаючий учитель — випускник філологічного факультету, який ще з другого курсу глибоко зацікавився мовою і мовами.

Акцентологічну тему для своєї дипломної він обрав самостійно, успішно її захистив, законспектувавши до цього всю наявну в Одесі з цього питання літературу, ґрунтовно познайомившись з сербською та польською мовами. І, головне, після закінчення навчання в університеті В. Складенко посилено, систематично працює над темою. Жодної праці по наголосу не обминає і не пропускає він.

І ось, нарешті, мрія здійснилась. Рік тому Віталій Складенко успішно складає конкурсні екзамени і стає аспірантом з мови при Інституті мовознавства імені О. О. Потебні. Тут він продовжує працювати над обраною ще на студентській лаві темою про іменниковий наголос в українській мові.

Приблизно така сама біографія у випускників нашого факультету В. Крутуса, А. Слюсаря. Активні учасники наукових гуртків, вони на педагогічній роботі в школі не поривали з наукою і зараз успішно працюють над важливими темами своїх кандидатських дисертацій.

В. ДРОЗДОВСЬКИЙ.

ВІДГРИМІЛИ буремні роки Великої Вітчизняної війни. За студентські лави у солдатських шинелях сіла талановита молодь, яка щойно повернулася із фронту. У цей важкий, але дуже поетичний час багато зусиль для зростання наукового авторитету нашого факультету прикладає широковідомий славіст М. В. Беляев (1885—1948). Ряд років талановитий вчений очолює кафедру слов'янської філології та загального мовознавства, виховує кадри для вищої і середньої школи, керує факультетом.

В перший же післявоєнний рік (вересень 1945 р.) кафедру російської філології очолив тоді ще доцент, а нині професор Н. І. Букатеєв, який незмінно й успішно керує цією провідною кафедрою на протязі 20 років. Показово, що ядро цієї кафедри становлять молоді науковці, які вчилися в нашому університеті.

Члени кафедри українського мовознавства, яку нині очолює вихованець нашого університету професор С. П. Бевзенко, беруть активну участь у роботі наукових конференцій Москви, Києва, Ленінграда, Харкова, Чернівців та інших міст, вони неодноразово представляли наш факультет на міжнародних з'їздах славістів.

Визначні наукові традиції мають літературознавчі кафедри факультету.

У післявоєнні роки на кафедрі російської літератури працює великий творчий колектив. З 1945 по 1961 рік кафедру очолює доцент Поліна Іванівна Збандуто, яка в свій час була деканом факультету і яку ряд поколінь наших вихованців вважають своєю матір'ю. Тепер керує кафедрою доцент Л. В.

Берловська — провідний фахівець в галузі сучасної російської літератури.

Багато років на кафедрі активно й творчо працював доцент О. І. Занчевський.

Плідно працює на кафедрі один з найстаріших і найбільш досвідчених викладачів факультету доцент Зоя Антонівна Бабайцева. З 1950 року вона очолює Пушкінську наукову комісію при Будинку вчених. З. А. Бабайцева — один із організаторів наукових конференцій пушкіністів Півдня.

Останнім часом на факультеті поновлено роботу кафедри зарубіжної літератури, якою завідує відомий знавець зарубіжних літератур доцент Б. О. Шайкевич.

Однією з особливостей кафедри української літератури є її активна участь в літературно-

громадському житті міста, області, республіки, широке коло наукових інтересів значної частини її членів. Вони виступають не тільки дослідниками української літератури, але й розробляють ряд питань російської літератури та літератур народів СРСР, історії театру, мистецтва. Доценти Г. А. Вязовський (завідуючий кафедрою), І. М. Дузь, М. О. Левченко, А. В. Недзвідський є членами Спілки письменників України.

За останні роки у науковій роботі кафедри відчутне тяжіння до комплексних тем. Добрий початок у цьому напрямі зробили доценти Г. А. Вязовський, К. Ю. Данилко, М. О. Левченко, В. З. Несторенко, А. В. Недзвідський, які ще у 1952 році заходились працювати над створенням систематичної наукової біографії Т. Г. Шевченка. У 1960

році колективна праця побачила світ, а у ювілейний Шевченківський рік вона перевидана вдруге.

Ветераном кафедри української літератури є доцент М. Г. Устенко. Він був співавтором першого стабільного підручника і хрестоматії української літератури для 8 класу середньої школи, працює в галузі шевченкознавства та літератури першої половини XIX ст.

Починаючи з 1960 року, в університеті відбуваються традиційні щорічні міжвузівські наукові конференції, присвячені вивченню важливих проблем розвитку української літератури. Велика заслуга в організації та проведенні цих яскравих конференцій належить доцентів І. М. Дузою.

Колектив філологічного факультету живе багатокровним, різноманітним життям. Сторіччя з дня заснування рідного університету філологи зустрічають плідною роботою на благо нашої Вітчизни.

Доцент **М. ПАВЛЮК.**

НАШ ВЧИТЕЛЬ

ЗГАДУЮЧИ професора Романа Михайловича Волкова, який багато років працював на університетській кафедрі російської літератури, думаєш про нього не тільки як про автора спеціальних робіт, підручників, монографій. Він обов'язково постає і як талановитий вчитель, який формував свідомість і почуття багатьох студентських поколінь.

Напевно, серед численних слухачів Р. М. Волкова немає жодного, хто не зберіг би в своєму серці почуття подяки до цієї чудової самотньої людини.

В лекціях Р. М. Волкова не було загальних місць, декларативних заяв. Це були великі роздуми, пошуки, які захоплювали своєю сміливістю, новизною, давали радість

відкриття. Нічого не нав'язуючи, він умів переконувати логікою і образністю самого викладу, змістом літературних фактів. Чіткість висновків надавала композиційну завершеність кожній його лекції.

Сама манера читання лекції приваблювала слухачів своєю простотою. Роман Михайлович любив епічно-спокійну розповідь, яка добре підкріплювалась скупим і точним жестом. Небагатослівною і стриманою була його мова. Але яким змістовним завжди було його слово: влучне, якщо треба — насмішквате, добротесне, коли мова йшла про великі людські почуття.

Лекції Р. М. Волкова давали ясне уявлення не тільки про природу та властивості таланту кожного письменника зокрема, але й про

закономірності історико-літературного процесу в цілому. З особливою пристрасною він умів розкрити народні джерела в поезії різних часів і народів.

З великою любов'ю читав Роман Михайлович російський фольклор — один з найцікавіших своїх курсів. Ці лекції покоряли чудовою гармонією свого змісту й форми. Він щедро ділився з молоддю своїми думками й знахідками не тільки в навчальні години, але й в приватних бесідах. Він умів, начебто випадково, підказати нове, захопити своєю думкою, і так, що вона вже здавалась твоєю, невідкладною.

З бесід з Романом Михайловичем та його лекцій молоді люди виносили почуття гарячої любові до російської літератури, шире бажання стати її натхненними пропагандистами.

Доценти **В. РУДЕНКО,**
І. ЦУКЕРМАН.

ЧЛЕНИ КАФЕДР РОСІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ.

ЧЛЕНИ КАФЕДРИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

У КАРПАТАХ

В ДНІ канікул 10 лютого з Одеси до Львова вирушив поїзд дружби. Разом зі студентами Політехнічного інституту їздила і група наших студентів. Цікавою, пісенною, захоплюючою була ця молодіжна подорож.

Запам'ятався виїзд в Карпати. Вечір 13 лютого був найзаклопотанішим. Треба одержати ліжжя, спорядитися в похід, старанно все переглянути, бо обов'язково щось забудеш. Збори... Завтра — Карпати.

Минула ніч. Кожен одержав туристську путівку на сніговий спецпоїзд вихідного дня. Романтично, незвичайно. А в дійсності то був електропоїзд приміського сполучення.

Львів щойно прокинувся, а до вокзалу вже поспішають пасажери в спортивному одязі, з лижами та рюкзаками. Коли стрілки годинника показували восьму, перон з вогнями здригнувся, поплив. Поїзд набирає швидкість.

Гори почались несподівано, зразу. Вони, одна вище другої, синюваті здалеку, ваблять, наче марев в пустині. Невеликий тунель — символічні ворота в Карпати. Тепер

наш поїзд петляє межигір'ями. Кілька разів перетинаємо маленьку гомінку річку.

Гірське село Славсько. Пронизує колючий вітер, валить густий сніг. Метелиця. Навколо все біле. Та погода не лякає: на лижі й в гори. Ніщо не заважало кататись і падати. Звичайно, падати не обов'язково.

Розійшлися по горах, де шумлять сосни та ялини.

Опівдні вітер ущух. Пішов лапастий сніг. Потім проясніло. З хмар виступили височезні гори, порослі лісом. Цілий день довкола лунали веселі голоси, сміх.

В другій половині дня знову завіяло. Час повертатися. До поїзда сходяться розрум'янені, хоч зморені, та веселі, хлопці й дівчата.

У багатьох на згадку про Карпати — гілочка хвої з шишками. Що було розмов та вражень, не пердати.

— Знаєш скільки гір обходив, де побував?!

— А я з трампліна стрибав..

— Може стрибав, може більше в снігу лежав, ніж на лижах стояв. Проте всі задоволені: відпочили чудово.

Покидали гори, коли сонце сховалося за вершини. Сутеніє. Дзвенить гітара. Ось гори позаду. Червоне сонце котиться по горизонту.

В степу більше простору й розгін поїзда сміливіший.

— До побачення, засніжені Карпати!

А. МИКИТЕНКО.

ПОБАЖАННЯ ГРОСМЕЙСТЕРА

В дні канікул я побувала в Києві. Захоплююче й цікаве знайомство з ним.

Мені пощастило потрапити в Будинок архітектора, коли там, зокрема, гралась партія вісімнадцятого тура Таль—Авербах. Я, затамувавши подих, протягом багатьох годин слідувала за захоплюючим поєдинком. А коли партія закінчилась, я попрохала гросмейстера Михайла Талья сказати через університетську газету «За наукові кадри» декілька слів нашим студентам.

Ось, що він сказав: «Великий привіт одеським любителям шахів і побажання, щоб побільше студентів університету поповнювало ряди наших шахових професорів». В. КУПЕРМАН.

МІНИ

Пам'яті радянського солдата М. Пясковського, що загинув, розмінуючи землю Алжіру.

Не треба плакати над мінером
Треба,
щоб в пам'яті
лишився він,
Знав солдат —
у Землі теж є нерви
І в нервах тих
12 мільйонів мін.
А зріс солдат в чудовій Україні,
А ріс солдат серед полів безкраїх.
І раптом —
міни заважають рости зернині,
І раптом —
вбиті,
коли війни немає.
Землі гектари,
родючої, живої,
Не пахнуть пшеницею
і скошеним сіном,
Тут смерть зачалась, чекає
поживу,

Тут
дотами й мінами
земля засіяна.
Знав солдат, що
міни
землі — чужі,
Знав, що ними землю
не засівають,
І потрапив
юнак
в Алжир
З українського хлібного краю.
Він кожний день сміявся
й говорив,
Що в цій землі ще соки шлях
знайдуть,
Коли
на неї
вийдуть трактори,
Коли останню міну підірвуть.
В той день страшний
юнак не знав,
Що для нього
життя вже минуло...
Батько
за ніч
увесь сивим став,
Мамину постать
біда зігнула.
Батько не плакав —
сам мінер
І знає,
як помирають
мінери.
Тільки погляд його,
немов помер,
І руки впали,
немов померли.
А зараз
кожний на могилу зверне
Від серця широкого
передасть уклін,
Бо знав юнак —
у землю садять зерна,
І зайві в ній
12 мільйонів мін.

Редактор Є. ГОГУНСЬКИЙ.

УВАГА!

В парткомі університету 4 березня 1965 року о 2-й годині 30 хвилин відбудеться нарада редакторів та членів редакційних колегій стінних газет факультетів, курсів та установ університету, а також студкорів газети «За наукові кадри».

13 — ЧИСЛО ЩАСЛИВЕ

НАС — 25 студентів учасників самодіяльності ОДУ. Ми їдемо до Ленінграда на традиційну зустріч університетів країни, яка проводиться з ініціативи Ленінградського університету вже четвертий раз.

В місто на Неві приїхали також студенти з Харкова, Казані, Горького, Ростова, Риги та Києва.

Про наше перебування в Ленінграді ми й розповімо.

День від'їзду з Одеси. Нареш-

ті, ми на вокзалі. Тільки 36 годин відділяли нас від Ленінграда. Вагон, в якому ми мали їхати, був тринадцятим. З цього все й розпочалося. Пісні, жарти, які були завжди з нами, тепер були спрямовані на номер вагона. Представники різних жанрів висловлювались порізно.

І ось ми в Ленінграді. Півдня нас влаштували в гуртожитку. Розгашувались так, що для того, щоб зібрати естрадний колектив, потрібні декілька годин, тому про репетиції не може бути й мови.

Але саме жакливе — нам в концерті дали роль замикаючих.

І ось 5 лютого — день концерту. Хвилювання зростало в геометричній прогресії.

Коли програма була складена, виявилось, що Разинському треба переодягатися майже після кожного номера.

Крім цього, в наше розпорядження було віддано гримерну, кімнату з номером тринадцять.

Чечельницький намагався підняти загальний настрій, але він не піднявся навіть і після першого відділення концерту, коли нас повідомили, що зал чекає нашого виступу.

І ось невеличка підтримка: студенти-казанці, з якими ми встигли подружитися, запросили глядачів подивитись «Одесу-маму та її програму».

Наш концерт пройшов з великим успіхом. Ми не будемо називати себе кращими. Колективи всіх університетів, а їх було дев'ять, показали цікаву програму.

Вечір закінчився обміном та врученням пам'ятних подарунків і веселою студентською піснею, яку заспівали одесити й підхопив весь зал.

Наступного дня розпочались наші екскурсії по історичних місцях. Вони продовжувались п'ять днів. Маршрути були найрізноманітніші.

Ми з сумом розлучалися з містом на Неві, яке полюбилися всім.
О. ВІНОГРАДСЬКИЙ.

В ЕРМИТАЖІ

ПІД час зимових канікул група студентів-філологів-IV курсу 15 днів проходила практику в державному Ермітажі. Це вже третя практика філологів, які встановили з Ермітажем міцні контакти. Студенти поїхали на практику після того, як прослухали двохрічний курс з історії зарубіжного мистецтва і два рази склали залік. Це дозволило зробити практику цілеспрямованою.

Під керівництвом наукових співробітників Ермітажу студенти знайомились з картинами майстрів світового мистецтва, присвячуючи окремі заняття спеціальним ґрунтовним оглядам творчості художників і художніх напрямків.

Студенти також познайомились з основами музейної справи.

Б. ШАЙКЕВИЧ.

ПО ТУ СТОРОНУ ЛЕГЕНДИ

Продолження

Гестаповец между тем продолжал свое дело. Арестованный, который было затиш, вновь закричал, и Майснер, кивнув в его сторону, объяснил:

— Большевикский лазутчик. Задержан в форме немецкого офицера.

Но какое впечатление могли произвести эти слова на Георга Бауэра?

Я махнул рукой:
— А, русские свиньи! Насмотрелся на них за два года.

И тут же ввернул изречение из «Майн кампф».

Поспрашивали меня немного — с кем служил, где воевал, что нового увидел в Германии. Потом принесли советский пистолет «ТТ»: — Может возьмете как личное оружие? Неплохая штука. — Нет, — говорю, — не знаю как с ним обращаться. У меня «Вальтер», он лучше действует.

Наконец Майснер предложил отдохнуть с дороги, помыться. Меня

отвели в комнату на пятом этаже — бросили на железную койку полубок: «Спокойной ночи!».

Но спать долго не давали: то один гестаповец входил, то другой, «беседовали», пытались подловить. Часов в двенадцать ночи, когда я уже уснул, прибежал помощник дежурного, стал меня тормошить:

— Надо зарегистрировать, как твоя фамилия? Откуда ты прибыл? — думали, может я спресонок проговорюсь.

Утром — апель, построение. Придирчиво смотрят, как я выполняю команды: не по советским ли уставам?

Пригласили в канцелярию: еще раз надо писать автобиографию. И опять тот же вопрос: где личное дело? Да откуда ему взяться, если я уехал в отпуск, а мою часть ликвидировали?!

В конце концов, решили запросить дубликат из Берлина, а меня послать под присмотром комиссара Брандта в Таганрог, в ГФП... В Таганроге, в первые дни, по-

ручения тоже носили проверочный характер. Дают подшивать старые, отработанные дела, а сами следят: не воспользуюсь ли документами, не выкраду ли «оперативные планы»?

«Забывают» на столе липовый ордер на арест какого-нибудь человека, ждуть: не побегу ли предупредить?

Приказали доставить из городской тюрьмы арестованного. Пришел, расписался в книге, забрал какого-то мужчину. По законам беллетристики я должен был бы его тут же отпустить: беги, мол, дорогой товарищ. Но так только в глупых книгах «действуют» разведчики. В жизни такие эффекты могут привести только к гибели, к провалу всего дела. И я, конечно, этого арестованного не отпустил, а по всем правилам доставил его в здание гестапо, хотя, сами понимаете, какое у меня было при этом настроение: вот веду я по улице человека, своего, советского, русского, может быть на расстрел веду, и ничего не могу для него

сделать. Даже спросить нельзя кто он, за что попал?

Кстати, позднее я узнал, что этот «арестованный» был провокатор, специально выделенный для того, чтобы проверить мою добросовестность.

Мне об этом, смеясь, рассказывал сам Брандт, когда уже окончательно в меня поверил:

— А знаешь, Бауэр, мы поначалу думали, что ты русский шпион! Я понял, что нужна величайшая осторожность.

Несколько раз удавалось срывать операции по борьбе с подпольщиками и партизанами. Об одном таком срыве, когда готовился разгром нашего десанта, я уже рассказывал. Были и другие подобные случаи, правда, более мелкие.

Так шла моя служба до конца июля.

И вот однажды через Донец поступила из Берлина телеграмма о том, что «дубликат личного дела зондерфюрера Бауэра Георга согласно вашего запроса высылается». Это не сулило мне ничего хорошего: ведь в личном деле находилась фотокарточка настоящего Георга Бауэра.

Продолжение следует.